

Zori noi

Cotidian independent al Văii Jiului

ANUL I, NR. 65

SIMBATA, 10 MARTIE 1990

4 PAGINI — 50 BANI

La Vulcan, acțiunile și-au sporit amploarea

Greva minerilor continuă

Ieri, la mina Vulcan a continuat acțiunea grevistă inițiată cu o zi în urmă. Minerilor de la Vulcan li s-au alăturat ortaci de la minele Paroșeni, Aninoasa, Urișani, Valea de Brazi, Petrița și Lonea. Minerii de la aceste întreprinderi au avut în fruntea lor președinți și vicepreședinți ai sindicatelor libere.

În jurul orei 12, lângă corpul administrativ și incinta minei se aflau mai multe mii de persoane. În biroul sindicatului minei, s-a găsit într-o discuție aprinsă pe domniul Nicolae Croitoru (președintele sindicatului liber și independent de la IM Vulcan), Ioan Oprea (Paroșeni), Ștefan Baci și Miron Cozma (Lonea), Victor Bădică (Urișani) și Dorin Budeanu (Aninoasa).

Am reținut că, în dimineața zilei de ieri, a fost întocmită o platformă cuprinzând revendicările rămase nerezolvate din

discuțiile avute, în ianuarie, cu Guvernul, cit și alte 24 de puncte ce se cer imperios soluționate. Acestea au fost transmise, printr-un telex, prin Ministerul Minelor, către Ministerul Finanțelor, Ministerul Ocrotirilor Sociale și Ministerul Muncii. S-a solicitat prezența unor reprezentanți ai acestor ministere și ai Guvernului care să discute cu minerii greviști. În jurul orei 13, a fost in-

vitat în mijlocul greviștilor și domnul Ilie Torsan, președintele Ligii minerilor din Valea Jiului. Pe frontispiciul clădirii puteau fi citite pancarte ca „Dezvâluiți secretul pensionării”, „Jos CMVJ”, „Jos comunismul”.

Iată, în încheiere, o afirmație a minerului Constantin Bidileac, din sectorul VI al IM Petrița: „Am vrut să venim mai mulți. Am fost împiedicați. Ni s-a spus că

securitatea încă n-a dispărut”. Vorbele sale au fost auzite de toți cei prezenți în biroul comitetului sindicatului liber. La plecare, domnul Nicolae Croitoru, pe care l-am reținut pe scări, a declarat:

— Nu vom ceda până când nu vom obține acceptarea revendicărilor noastre.

Vom reveni zilnic cu amănunte până la soluționarea revendicărilor

Gheorghe OLTEANU

Aspect din timpul grevei de la mina Vulcan, unde în cursul zilei de ieri și-au trimis delegații noi unități miniere din Valea Jiului.

Pot deveni rentabile unitățile miniere?

Unitățile care aparțin de Combinatul minier Valea Jiului au înregistrat în anul trecut pierderi în valoare de peste 8 miliarde lei. Această moștenire a regimului de dictatură, generată de politica economică de centralizare excesivă, s-a menținut și în prima lună a acestui an. În prezent, majoritatea unităților miniere sînt în stare de incapacitate de plată. Aceasta ridică pe primul plan al preocupărilor problema rentabilizării. Pot deveni rentabile unitățile CMVJ? Iată întrebarea la care am căutat răspuns în cadrul unui interviu cu domnul economist Constantin Făcea, contabil șef al CMVJ, interviu la care au asistat și contribuit și grupul de economiști ai CMVJ.

— Din cele 18 unități subordonate CMVJ, ne-a informat domnul Făcea, în cursul anului trecut 15 au înregistrat pierderi. Principala cauză o constituie politica de prețuri practică din „indicații” date de sus. Prețurile au dezavantajat unitățile noastre miniere, deși s-au aplicat diferențiat. La nivelul mediu, la unitățile miniere s-a stabilit un preț de 451 lei pe tonă de huiă brută și s-a realizat un preț de 633,9 lei. Diferența dintre prețul de plan și cel de livrare urma să fie suportat de minister, cu condiția ca să se realizeze producția de lignit. Or, producția de lignit planificată era mult mai mare decît cea care putea să fie realizată, așa cum era planificată și producția de huiă.

— În actualele condiții este posibilă rentabilizarea?

— Dacă se continuă actuala politică de prețuri în producția noastră de huiă nu se poate atinge acest obiectiv. Pornind de la acest adevăr, con-

siliul de administrație al CMVJ a trecut la elaborarea unui program de măsuri care vizează îmbunătățirea activității economice. Punînd pe primul plan problemele de securitate a muncii s-a stabilit să se realizeze o capacitate de producție optimizată la nivelul fiecărei unități din subordine, la un preț unic, acela de livrare. Acest preț se estimează să fie aproape dublu față de cel actual, adică circa 1050 lei pe tonă de huiă. Es-timăm că astfel vom asigura pragul de rentabilitate, prin acoperirea integrală a cheltuielilor de producție.

— Ce măsuri concrete vizează optimizarea producției?

— În primul rînd este vorba de utilizarea mijloacelor fixe, a utilajelor din dotare. Mijloacele fixe cu grad avansat de uzură morală și fizică, chiar dacă nu au durata de serviciu normală expirată vor fi propuse pentru casare. Măsura e necesară deoarece numai amortismentele plătite reprezintă 4 miliarde lei.

În al doilea rînd, unitățile își vor restringe activitatea în corelație cu personalul existent după plecarea militanților și în funcție de linia de front activă în cărbune. În perspectivă se impune să crească rolul cercetărilor geologice, pentru a evalua exact dirijarea rezervei de cărbune și a producției.

— S-au făcut demersuri pentru acceptarea noilor prețuri?

— Da. Dar mai vreau să precizez că acceptarea lor este cu atât mai necesară cu cît acoperirea revendicărilor recente ale minerilor reprezintă peste o pătrime din valoarea producției marfă.

Interviu realizat de
Viorel STRAȚ

În pagina a 3-a

Dezbateri, opinii, atitudini

Noaptea unui lung martiriu

DEBUT UNA PE ZI

Desen de Zoltan SZABO, Petroșani

Cine vrea să trăiască bine, trebuie să muncească bine

Ce fac constructorii? De ce constructorii? Pentru că pe ei nu i-am întrebat pînă acum, pentru că despre ei, după revoluție, am scris foarte puțin. La întrebarea de mai sus ne-a răspuns, pentru început, inginerul Gheorghe Matei, directorul ACM Petroșani.

— Ce fac constructorii? Muncesc, muncesc mult și bine. Pe șantierele noastre revoluția se traduce în dictonul „cine vrea să trăiască bine, trebuie să muncească bine”.

— E plin de conținut acest dicton al constructorilor. Nu vreți să concretizați?

— Oamenii noștri știu că izvorul bunăstării nu poate fi altul decît munca cinstită, corectă. Și, pentru că mi-ați cerut să concretizez, vă dau doar două exemple ale modului în care au înțeles

constructorii revoluția: În acest an numărul de absențe nemotivate a scăzut considerabil, iar starea disciplinară s-a îmbunătățit radical, ceea ce ne umple inimile de bucurie și ne dă certitudinea că oamenii noștri vor face totul ca să ne în-

deplinăm obligațiile.

— Cum este și normal, această stare de spirit, pentru constructori, se traduce în apartamente.

— Da, așa este. Și sînt bucuros să pot spune că în acest an am predat 139 de apartamente: 38 la Petrița, 40 la Petroșani, 61 la Vulcan. Lucrăm intens la construcția rezervorului de apă de la Petrița (sperăm să-l predăm în trimestrul II),

la Livezeni se atacă în trimestrul II și se finalizează în 1991, iar cel din Aninoasa se află încă în faza de discuții cu proiectantul. Aceste rezervoare de mare capacitate vor crea premisele stocării apei potabile

pentru o aprovizionare responsabilă a populației.

— Pentru că ați intrat în problemele viitoare ale anului, ce obiective mai aveți de realizat în 1990?

— În primul rînd apartamente. În toată Valea Jiului va trebui să executăm 1283 de apartamente: în Petrița, 214 apartamente; Petroșani 476, Aninoasa 153 și Vulcan 211, cele-

lalte urmînd să le construim în Lupeni și Urișani, după ce șantierele din Județ se retrag pe măsura terminării obiectivelor începute. Mai avem de predat spații comerciale la parterele noilor blocuri, rețele de termoficare, lucrări de sistematizare. Vrem să predăm blocurile astfel încît să fie bune de locuit, cu toate utilitățile în funcțiune, fără nici un fel de codițe...

— ...și fără raportări fictive?

— Indiscutabil. La finele lui 1989 am raportat și decontat numai ce am realizat. Raportarea fictivă — ca să bată toate cifrele de la toate nivelele — a fost o plagă. Ne-am scăpat de ea. Din ultimele

Interviu realizat de
Simion POP

(Continuare în pag. a 2-a)

OMENIE. Dind dovadă de un profund caracter umanitar și spirit de înțelegere, familia profesorului Mazilu de la Liceul economic Petrosani a deșchis pentru tânărul Cristian Manea din Vulcan, suma de 500 lei. (G.C.)

PROPUNERE. Cetățeanul Nicolae Sibian, care face naveta cu autobuzul pe distanța Petrosani - Lupeni ni s-a adresat cu o punere: Să fie înființată și în zona Dacia a cartierului Aeroport din Petrosani, o stație pentru autobuzele care circulă spre și de la Uricani. Considerăm justificată această propunere și o supunem atenției conducerii AUTL Petrosani.

BRUTARIILE. Unde sînt brutăriile de altă dată? Ne întrebăm un pensionar din Petrosani. Unde sînt ele? Au fost desființate! Considerăm interesantă și utilă propunerea pe care o face domnul Iacob, pensionarul în cauză, cu privire la reînființarea brutăriilor, prin inițiativă particulară. Faimă se găsește. Se găsesc și brutarii?

DE LA OFICIUL PTRR Petrosani aflăm că din lipsă de tiraj, publicația „Patria liberă” nu a fost difuzată decît în Bucu-

Cotidiene

rești. Dacă va crește tirajul, revista va intra în regimul normal de distribuție și pentru provincie. (I.M.)

ȘI-A RELUAT activitatea corul de cameră al studenților minieri, formație afirmată în ultimii ani în concursurile studențești. Repetțiile au loc la Casa de cultură a studenților din Petrosani. Pe cînd un concert, pe scenă municipiului? (A.H.)

COMISIE. Minerul pensionar Gheorghe Danci, din Petrila, cartierul 8 Martie, bl. 18, ap. 77, ni se adresează în disperare de cauză să-i fie trimisă o comisie la domiciliu pentru a constata că în apartamentul respectiv nu se mai poate locui. De ce? Apa de pe acoperiș se infiltrează în apartament! Sesizările repetate către EGCL și primărie au rămas fără răspuns pînă acum. Să fie oare nevoie de o comisie? Ne exprimăm convingerea că prin puțină bunăvoință problema omului poate fi rezolvată de EGCL Petrila.

UN MUNTE... Pe Alea Brazilor lângă centrala termică nr. 1 Bucura - Uricani, s-a format un munte de gunoi menajer pe lângă cele patru containere. Și acestea sînt pline. Acum, aici, este un adevărat focar de infecție. Ce părere are conducerea sectorului EGCL, care tutelează această activitate? (Fl. Bejan, Uricani).

INVITAȚIE. În aceste zile la munte se mai poate schia. Prin dotările sale, zona cabanei Straja, dispune de trei instalații moderne de telechi și de telecaun, oferă condiții bune de practicare a schiului nu numai în zilele de la sfîrșit de săptămîni, ci și în cele obișnuite, din cursul săptămîinii.

Rubrică realizată de **Viorel STRAUȚ**

De vorbă cu constructorii

(Urmare din pag. 1)

predări de anul trecut mai avem cîteva fațade și sistematizări care nu se execută iarna, ci după 31 martie cînd timpul se încălzește. Dar cum în primele două luni Dumnezeu a ținut cu constructorii și am prins timp frumos, am executat și asemenea lucrări.

— Vorbind de sistematizare, nu credeți domnule director, că la executarea acestor lucrări ar fi necesară o schimbare de optică în sensul că ar trebui realizate întii lucrări de canalizare, de alimentare cu apă și energie electrică, de introducerea a cablurilor telefonice în rețeaua de termoficare, apoi construite drumurile de acces și apoi blocul? Cînd se execută sistematizarea zonelor verzi totul ar fi gata, nemaifiind nevoie de săpături și spargeri de betoane.

— Da, așa ar trebui să se desfășoare lucrurile, în logica lor. A existat chiar și o legislație privind sistematizarea și lucrările subterane. Dar, datorită stilului pompieristic de executare a locuințelor, atacam blocurile și pe baze de planșe, fără să știm cum va arăta blocul, ca să nu mai vorbim de cvartal sau cartier. De aici o serie de probleme de aprovizionare, de mecanizare a principalelor operațiuni cu volum mare de muncă, dispersarea forței de

muncă și multe alte necazuri. Vrem să așezăm lucrurile cu picioarele pe pămînt. Sîntem în posesia documentațiilor pe anul 1990. Vrem întii să realizăm lucrările subterane, căile de acces. Începînd din toamna aceasta vrem să predăm blocurile „la cheie” cu toate amenajările realizate, fără nici un fel de „codițe”. Această reșezare a fluxului tehnologic în construcția de locuințe nu se poate face cit ai bate din palme.

— O ultimă întrebare: pentru constructorii ce construiți în acest an?

— Avem noutăți și pentru constructorii. Pe strada Malcea vom realiza un bloc de garsoniere pentru tineretea familiei fără copii, pentru personalul stagiar, pentru meseriașii care nu au familii. În 1991, alături vom mai realiza un bloc de garsoniere, iar între ele vom construi o cantină și alte utilități. Cred că va fi o surpriză plăcută pentru constructorii.

Pentru că ați spus că e ultima întrebare, aș dori să închei prin a sublinia atmosfera de lucru bună pe șantiere și hărnicia cu care muncește fiecare formație de lucru. Am certitudinea că programul de investiții ce ne-a fost încredințat va fi îndeplinit în acest an punct cu punct și ne vom crea și front de lucru pentru 1991.

AVEȚI CUVÎNTUL ■ AVEȚI CUVÎNTUL

CAPCANE

Locuiesc în cartierul 8 Martie din Petrila. Aici sînt multe necazuri și EGCL-ul nu ne ia în seamă în fața blocului 58 s-au săpat cîteva gropi pentru niște intervenții la conducte. Lucrezarea s-a terminat de mai bine de două luni, dar nimeni nu astupă gropile. Cît pot fi de periculoase aceste capcane, mai ales pe întuneric, e ușor de înțeles. Cît despre accesul mașinilor, ce să mai vorbim.

Florea BELCIUG,
Petrila

N.R. Poate totuși se încumetă cineva de la EGCL să bată cartierul cu pîcinea la pas, să inventarieze necazurile și să treacă la „ceștiune”.

S-A PROCEDAT CORECT?

Ministerul Muncii a dat publicității un comunicat cu privire la plata salariilor pe luna ianuarie. La Cooperativa „Straja” Lupeni, însă, nu s-a ținut cont de acest act normativ. La unitatea nr. 3 croitorie, salariile s-au calculat tot după realizări. Ori noi n-am primit de la cooperativă materie primă și nu am avut de lucru. Cooperativa „Stra-

ja” face excepție de la regulă?

Maria CIOFLICA,
Paraschiva ANDREI,
Lupeni

HALAL REPARAȚIE

Cînd în 1988, luna decembrie, ne-am mutat în apartamentul 57 din strada Aviatorilor nr. 54, am constatat că întreaga instalație era defectă. Ni s-a promis că se repară, dar n-a venit nimeni. În februarie 1989 am chemat un instalator din cadrul IGCL, pe care l-am plătit „omenește”, ne-a reparat instalația de mîntuială, și așa a trecut anul, pe la noi n-a mai venit. Pe de altă parte, în cele două grupuri sanitare și la buclărie curge apa din tavan, de la vecinii de sus. L-am tot rugat să repare, dar... Rugăm pe această cale conducerea IGCL să intervină pentru a ne putea bucura și noi de apartamentul în care locuim.

Doina SIMA,
Petrosani
CONTAINERE
DEGRADATE

Mă ocup de cele două puncte în care se colectează reziduurile menajere de lângă blocul E Sud, din Vulcan. Lucru greu de realizat, deoarece, necorespunzător se graficele de evacuare a gunoiului, acesta acoperă containerele. La două luni, nu vine

containera, ci un IFRON și un camion Rabă. Tractorul remorchează containerul, îl tăvălește pînă îl golește, după care adună, cu lama, gunoiul și-l depune în Rabă. Datorită acestei „metode” EGCL-ul a distrus 4 containere care costă fiecare, 10.000 de lei. Întrebăm: cine le plătește? În nici un caz, nu cred că cetățenii.

Oprea BORCEA,
Vulcan

DIN NOU, APA

Am rugămintea, în numele mai multor familii care locuiesc la etajele superioare ale celor trei blocuri-turn de lângă stația PECO din Vulcan, să ne ajutați pentru a ajunge și la noi apa rece. Menționez că apa caldă ne lipsește de cîteva ani, iar cea rece de cîteva luni. Nu este, zic eu, o soluție să aduci, cîrînd pe scări, apă de la etajele inferioare, etaje care beneficiază și de apă caldă. Sîntem oameni și avem aceleași drepturi.

Nicolae PINZARU,
Vulcan

Rămîne ca, după publicarea acestor rînduri, EGCL-ul să-și îndrepte ochii binevoitori și spre dumneavoastră. Dacă rămîn închiși, reveniți!

Ca niște vandali

Este fără îndoială bine că podul de lingă unica trecere cu bariera peste calea ferată din Petrosani a prins deja contur, că se continuă în șantier lucrările de canalizare, rambletele cu pămînt și altele implicate de realizarea variantei noi, moderne a drumului național și internațional ce traversează orașul nostru. La fel putem estima cu certitudine că va fi și mai bine cînd noui drum va fi terminat și mijloacele de transport, în deplasarea lor spre sud, și nordul municipiului, vor putea face acest lucru pe varianta aflată în afara centrului orașului. Condiții bune de circulație, mai multă siguranță, mai puțin praf, aglomerația de pe arterele centrale mult diminuată etc.

Dar e permis, oare ca acest BINE să fie umbrit de unele fapte ce denotă neglijență, dezordine și nu în ultimul rînd incompetență pîgubiitoare?

Cum am putea considera altfel faptul că plopii ce au trebuit tăiați pentru a face loc noii albiei deviate a pîrului Malcea au fost doborîți cu brațul escavatorului peste rețeaua de alimentare a cartierului din preajmă cu energie electrică și peste acoperișul unei case în care se aillau oameni? Numai norocul și întimplarea au făcut ca neglijența și absența unei supravegheri mai atente a constructorilor să nu producă victime omenești. Urmele acestei fapte reprobabile se mai pot vedea încă, deoarece atît la rețeaua electrică cît și la acoperișul casei s-a apelat la improvisații. Și, cu și cum acest caz pe trecut cu cîtva timp în urmă nu ar fi fost de ajuns, în ziua de 28 februarie a.e., șoferul de pe basculanta 31 HD 4234, făcînd o manevră înapoi neatent, a doborît un alt stîlp de susținere a rețelei electrice aflate sub

tensiune peste acoperișul altei case în care se aflau o femeie bolnavă și alți oameni. Domnule conducător al basculantei 31 HD 4234 ești conștient de ce se putea întimpla dacă conductorii rețelei electrice sub tensiune cădeau peste cabina în care stăteau comod? Dar femeii care la acea oră putea să fie în încăperea peste care s-au prăbușit stîlpul și firele doborîte? Poate acum, dar cînd ai făcut manevra periculoasă, nu.

„Echipele de electricieni de la CDEE care au restabilit, cum au putut, alimentarea caselor respective cu energie, stîlpu rupt și acoperișurile deteriorate ale celor două case stau mărușite acestor fapte săvîrșite parcă de niște vandali. Ne este greu să credem că ele s-ar datora numai unor întimplări nevinovate.

Toma TĂȚĂRCA

POȘTA REDACȚIEI

GAVANESCU LENUȚA, Lupeni: Vă înțelegem situația grea în care vă aflați. Totuși tatăl copiilor trebuie găsit. Așteptați răspunsul Inspectoratului General al Poliției, după care adresați-vă și Televiziunii. În orice caz, țineți-ne la curent.

ADRIAN GRIGONI, IM Livezeni: Dacă aveți domiciliul stabil în județul Vilcea va trebui să vă adresați pentru pașaport Poliției Județului Vilcea.

DUMITRU PETRIȘOR, Petrosani: Vă putem spune că legislația după care s-au stabilit categoriile de încadrare este încă în vigoare și deci, sin-teți bine încadrat. Dacă doriți să contestați acest lucru trebuie să vă adresați Ministerului Muncii.

Simion POP,

RODICA CIRȚAN, Petrosani: Nu are nici un

rost să vă adresați întreprinderilor în căutare de loc de muncă. Adresați-vă Oficiului din Petrosani pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, de unde vi se poate elibera o repartiție în vederea angajării. După cum ne scrieți, reiese că vă numărați printre persoanele cărora li se eliberează repartiție cu prioritate, întrucît aveți în întreținere un copil minor.

NICA CHETROIU, Vulcan: Conform reglementărilor în vigoare cu privire la pensionare, dacă puteți dovedi cu acte ce le ce ne scrieți, beneficiați de dreptul la pensie. Pentru a vă edifica vă rugăm să vă adresați personal Oficiului din Petrosani pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, avînd la dumneavoastră cartea de muncă (sau o copie a acesteia), precum și alte eventuale acte prin care să puteți dovedi că ați lucrat 37 de ani în grupele I și II de muncă.

IULIAN IORDACHIE, Petrosani: Notele de „tre-cător prin orașul martir Timișoara” redau sentimente pentru care avem toată stima și aprecierea. De fapt, astfel de relatări sînt prezente aproape zilnic la posturile noastre de radio și la Televiziune. Din rațiuni de spațiu tipografic, nu putem publica integral însemnările dumneavoastră. Reținem ca interesantă propunerea pe care o faceți în final. Condiția publicării este de a ne scrie „mai scurt”, cu o mare densitate de idei.

Viorel STRAUȚ

Pastorală.

Foto: AL. HORĂȚIU

Dezbateri ■ Opinii ■ Atitudini

1945-1989

NOAPTEA UNUI LUNG MARTIRIU

■ Inaugurăm o rubrică deschisă dezbaterii problemelor care frământă în mod acut marile colectivități muncitorești, în această perioadă de cristalizare a rolului lor în refacerea economiei naționale, democratizarea țării, perfecționarea structurilor de conducere, soluționarea celorlalte probleme legate de învățământ, cultură, linereț, viață morală și religioasă. Așteptăm cu interes puncte de vedere pe această temă.

■ Insemnările cu care deschidem rubrica au pornit de la un paradox. În timp

ce din întreaga țară ne-au sosit mesaje de simpatie față de mineri — creind imaginea respectului cu care este privită această categorie de muncitori — am primit și unele interpretări „personale”. Dincolo de strădania lor provocatoare, aceste opinii denotă că autorii lor — care nu și-au semnat textele — nu cunosc nici specificul muncii din subteran și nici condițiile sociale și politice care și-au pus amprenta asupra vieții minerilor, într-o lungă perioadă de timp.

În pragul unei rupturi

Astăzi cu întristare la un fenomen care tinde să ia proporții. „Prețul scăzut al minerului”, așa cum l-a stabilit dictatorul ca parte mai expresivă din „prețul scăzut al omului”. În general, începe să convingă de mănare unor teoreticieni de cabinet, ne-deprinși să coboare prin abataje unde s-ar conveni să cîntărească în mod obiectiv munca acestor truditori. Aflăm așadar încă o penibilă rămășiță acceptată de cei orbiți de dreapta grea ca un balast pe care ne-au lăsat-o decențele de dictatură. Lipsiți de cunoștințele fundamentale despre munca din subteran și prea puțin dormier să și implimentăm măcar o curiozitate, acești teoreticieni nu fac — e drept la proporții mai reduse — decât a făcut și Ceaușescu: lovește într-un om căzut!

Devalorizarea amintită face ca despre mineri atunci cînd muncesc, să se tacă, iar atunci cînd iau cuvîntul în Agora cetății, să se vorbească cu severitate. O întrebare de genul „ce-au făcut minerii în timpul Revoluției?” naște senzația stranie că ei ar reflecta o lume a celor care profită. O altă afirmație potrivit căreia „minerii au sosit primii la revindicări” creează în jurul lor un zid de suspiciuni și împinge lucrurile în pragul unei rupturi. Adevărul poate fi oricînd repus în drepturi, dar pînă atunci vorbele care răsesc, rămîn. Jocul cu cuvintele poate avea consecințe imprevizibile, de durată, dar acum nu aceasta contează. Acum contează efectul sonor al vorbelor și mai puțin faptul că minerii au încă răni neînchise de mulți, de foarte mulți ani.

Unde duce goana după carbune

Între 1945 și 1977 la minele din Valea Jiului au avut loc mai multe explozii subterane de proporții. Anul 1977 a rămas înscris în istoria acestei Văi, cîndva n u m i t ă „a pînăgerii”, prin seismul social din 2-3 august. Între 1975 și 1989 exploziile au continuat să zburcume liniștea minerilor... Greva din 1977 a fost cea dintîi împotrivire exprimată cu duritate la adresa dictatorului de tristă amintire. Consecințele ei sînt mai mult bănuite decît cunoscute în detaliu. Principali organizatori au suferit privațiuni și represalii. Nu au lipsit condamnările. Nu a lipsit îndepărtarea brutală a celor deveniți indozirabili. Puțini știu că în 3 august, cînd Ceaușescu a sosit la Lupeni sub presiunea maselor (după repetate convorbiri telefonice cu „Neptunul”) mineri i-au aruncat nisip în obraz, îmbrăcați în haine de lucru — ca semn al adozării la grevă — e a l a p u t s ă s ă r ă în sus stîrnind astfel un praf înăbușător care a făcut să apară spaima și nervozitatea „conducătorului”. Dintr-o reconstituție pe care greva o merită pot fi aflate și alte amănunte care ar întregi imaginea despre starea de spirit pe fondul căreia s-au desfășurat evenimentele.

După primirea excesiv de cură pe care i-au făcut-o lui Ceaușescu, minerii au știut că acest conducător vanitos nu i va ierta. Măsurile trimbăte ca fiind „în favoarea minerilor” erau doar niște vorbe de circumstanță, îngrădite a doua zi de legi neomenești. Planul de producție a fost înscris pe o diagramă aberantă, iar efectul creșterilor impuse de Ceaușescu a fost resimțit în mod ciclic. Este vorba despre cele cinci deflagrații masive în care metanul și tratele său la fel de ucigător, praful „grizu” au făcut sute de victime omenești. În 1986 de pildă, cînd i s-a raportat că la mina Vulcan a avut loc o explozie de proporții, Ceaușescu a cerut într-un acces de demență să-i fie prezentată vinovații în câteva ore. Dinea ul n u t r e a s p e r ă n ța c ă i i v o r fi serviti pe tavă cîțiva mineri-abotari cărora să le dea lecția cuvenită. Din păcate, lucrurile au luat o altă întorsătură. Comisia guvernamentală care a intrat în subteran pentru constatare a fost surprinsă de cea de a doua explozie, astfel că pretenția absurdă a „celui mai priceput conducător” a fost plătită cu încă un preț dureros. De acenștă dată, victimele s-au numărat în exclusivitate din

rîndul celor mai buni ingineri.

Pierderile înregistrate de mineri — și după cum vedem chiar și de ingineri — în perioada 1965-1989 întrec orice închipuire. Accidentele, exploziile au

multe cauze tehnice, dar o singură cauză morală, dureros și îndelung resimțită: goana după carbune. Într-adevăr, minerii au plătit scump nisipul aruncat în obrazul lui Ceaușescu.

Despre „un gen de surprare”

Pentru mineri, „surparea” este un eveniment de muncă aproape obișnuit. Ceva se prăbușește din bolta galeriei sau din tavanul abatajului. De cele mai multe ori, prăbușirea unui abataj este produsă cu bună știință, făcînd parte din tehnologia mai greu de explicat a mineritului. Oricum, după dislocarea cantităților de rocă din tavan, surprarea trebuie „să fie ridicată” de mineri, alt pentru a relua lucrul cît și pentru a restabili echilibrul de ansamblu al minei.

Despre „un gen de surprare” se poate vorbi și pe alt plan, cum ar fi cel moral. După ce au revenit în orașele din care au fost izgoniți, sau după ce au ispășit detențiile „hotărîte” în urma exploziilor, minerii socotiți vinovați arătau ca niște învinși. Palizi naufragiați de care nu se apropia nimeni. Viața lor părea compusă dintr-un o mestec bizar, în care intrau o parte teamă și două părți deznădejde. Privirile triste, chipurile

de pe care cineva a furat zîmbetului creau imaginea deprimentă a omului prăbușit.

Dar lată că minerii, adevărații colegi de muncă, au făcut un lucru admirabil. Cu o putere morală de nelufrint ei „au ridicat surprarea” ajutîndu-i pe acești însingurați să redobîndească ceea ce părea definitiv pierdut: încrederea în viață.

„Surparea” inspiră și alte asocieri. După cele două prezențe masive ale minerilor din Valea Jiului pe scena politică a țării s-au făcut analogii nu lipsite de subînțeles cu o „surpare de proporții” și nu mare ne-ar fi mirarea dacă de acum încolo vom înfrîna mai des această expresie sugestivă. Manipularea, marginalizarea și — de ce nu, surprarea sau demolarea — își găsesc tot mai mult corespondent în limbajul alt de colorat al acestor vremuri.

Să acceptăm că evenimentele care au atras de două ori în Piața Victoriei cîte 5000 de mineri din Valea Jiului au constituit într-un fel cau-

za unei „surpări de masă”. De aici încolo, parerile sînt împărțite. Unii susțin că ceva s-a prăbușit în cugetul acestor oameni care muncesc din greu și trăiesc după o lege mai simplă a vieții. Alții, dimpotrivă, spun că prăbușirea s-a produs în convingerile unor reprezentanți ai partidelor, iar minerii nu au făcut altceva decît „să ridice surprarea”. În fine, nu lipsese cei dispuși să recurgă la o explicație mai comodă: minerii au fost manipulați! Teoria a rămas neargumentată, întrucît adeptii ei s-au limitat să arate cu degetul cînd înspre Piața Victoriei, cînd spre cea a Revoluției, lăsîndu-ne pe fiecare să înțelegem ce vrem.

Cu efectele ei tonice, revoluția a descătușat și gîndirea minerilor. Dar prudența lor a crescut. Înșelați de prea multe ori în buna lor credință ei au trăit mai intens spaima că cineva vrea să fure ordinea țării. Reințoarerea la dictatură deschidea o perspectivă de coșmar. Din nou un plan aberant la carbune? Din nou explozii? Din nou ani de detenție și privațiuni? Grijă care i-a determinat

să se deplaseze în Capitală a fost reală și avea în spate multe „surpări morale” și pierderi de încredere din anii dictaturii. Se pare că după ce a avut loc prima prezență în Piața Victoriei, grija minerilor a devenit mai puțin importantă decît conservarea liniștii celor ce doreau să nu fie frământați de prea multe griji. Dar, nimeni nu putea să le acorde acestora o poliță de asigurare pentru timp senin, și cu atât mai puțin minerii. Iată-i pentru a doua oară în Capitală, tocmai pe scena unde „dezbaterile democratice” semănau din ce în ce mai mult cu o colecție de demascări. Pe această scenă, minerii au văzut și ei ceea ce a văzut toată țara și anume cum, într-un sistem de ogînzii paralele, dar strîmbe, partenerii de dialog își arătau reciproc deformările. Minerii nu i-au „pus le zid” pe acești parteneri, cum unii s-au plîns, ei doar au vrut să le spună că nu le vor cere nicicînd ca munca lor să le fie epărată de la înălțimea partidelor politice pe care le reprezintă.

Despre „o surprare adevărată”

Necertătoare, viața ne oferă și prilejul trist de a scrie despre cîte o surprare adevărată. Într-un abataj, cum sînt multe în Valea Jiului, la o oră tirzie din noapte, deci în cel de-al treilea schimb, o cădere masivă de rocă l-a surprins pe unul din cei doi mineri aflați „la răpire”, cum se spune în limbajul obișnuit. A fost ca o viitură năpraznică, o rupere înăbușită de munte. Victima a căzut minerul mai tînăr aflat într-o poziție critică, mai aproape de front. Nu dorim să stîrnim emoții gratuite cu acest episod și se va vedea că reconstituirea amănunțită a împrejurărilor contează mai puțin pentru finalul acestor însemnări. Literatura sau cinematografia s-ar conveni să facă asemenea reconstituiri, dar ele au ocolit sistematic mineritul și încă mai păstrează distanța față de mineri sub efectul „prețului scăzut” al acestora. Greva moștenire...

Cei doi mineri s-au aflat într-un impas, un ceas al morții aproape unic, irepetabil. Unul dintre ei era îngropat în carbune, celălalt „îngropat” într-o spaimă fără margini. În fața celui vîrstnic, tînărul a făcut atît de brusc pasul decisiv pînă dîncolo de hotar. Ei bine, cu un efort supraomnesc minerul mai vîrstnic și-a asumat riscul de a ridica surprarea, neglijînd că această grea lucrare minieră nu poate fi dusă la bun sfîrșit decît de patru, cinci mineri. A intrat în noaptea rece a morții de unde nu a ieșit decît după ce l-a smuls acest dar plăpînd ca o minuire: viața tînărului ortac. Epuizat, el a căzut însă victima priului efort. S-a martirizat, putem spune, și nu greșim dacă înscrim acest gest printre cele mai de preț care încununează un tulburător sfîrșit de secol și de mileniu. Dar ce-a fost Valea Jiului în noaptea cuprinsă între 1945 și 1989 decît un lung martiriu?

Să nu lovim într-un om căzut

Întrimplările reale, po-vestite într-un loc nepotrivit pot fi înțelese ca un exces de morală, așa cum poate fi socotit și ep sodul nostru despre „o surprare adevărată”. În plus, cititorii avizați ar fi în măsură să relateze cazuri mult mai complexe prin desfășurarea lor, prin implicații și consecințe. Ii așteptăm. Am recurs la relatarea de mai sus din alte motive decît cele care tin de morală. De altfel, chiar aceste însemnări au pornit din convingerea că viața minerilor din perioada 1945-1989 nu este suficient de bine cunoscută, ba chiar s-au conturat impresii greșite,

datorită penetrației pe care a avut-o strategia propagandei comuniste. Adevărul este altul. Și este dureros. Pierderile umane înregistrate în urma exploziilor nu au fost niciodată raportate corect și probabil că cifrele adevărate sînt de acum date uitării. Nici statisticile anuale ale celorlalte accidente nu au cuprins raportări în spiritul adevărului. Dacă toate aceste pierderi ireparabile vor fi cîndva însumate, atunci imaginea despre martirii Văii Jiului va tăia elanul celor care astăzi, mai lovește încă într-un om căzut...

Ion MUSTAȚA

Sesiunea Consiliului Provizoriu de Uniune Națională

Vineri dimineața au fost reluate în plen lucrările sesiunii Consiliului Provizoriu de Uniune Națională.

Lucrările ședinței sînt conduse de Cazimir Ionescu, vicepreședinte al CPUN, asistat de președintele Consiliului, Ion I. Ilescu, de ceilalți vicepreședinți — Radu Ciampăanu, Ion Minzatu, Ion Caramitru, Carol Kiraly.

Pe ordinea de zi a sesiunii sînt înscrise:

1. Răspunsurile primului ministru Petre Roman la interpellările formulate de membri ai Consiliului Provizoriu de Uniune Națională în sesiunea din 23 februarie 1990.

Discuții pe marginea informărilor prezentate de primul ministru al guvernului și de ministrul agriculturii și industriei alimentare în sesiunea Consiliului din 23 februarie 1990.

2. Proiect de Decret-lege pentru alegerea parlamentului și a președintelui României.

3. Măsură în vederea completării componenței Biroului executiv al Consiliului Provizoriu de Uniune Națională.

4. Decrete-legi dezbătute și aprobate de Biroul executiv al Consiliului în ședința sa din 7 martie 1990:

— Decret-lege privind modificarea articolului 2 din Decretul nr. 262 din 5 iunie 1987;

— Decret-lege privind instituirea „Timbrului Teatral”;

— Decret-lege privind trecerea la săptămîna de lucru de 5 zile în unitățile de stat;

— Decret-lege cu privire la abrogarea unor prevederi legale referitoare la termenele de plată a salariilor personalului muncitor în unitățile de construcții-montaj;

— Decret-lege privind acordarea unor drepturi pentru personalul din activitatea de exploatare a metroului;

— Decret-lege privind acordarea unor drepturi personale din transporturile pe calea ferată;

— Decret-lege privind modul de îndeplinire a serviciului militar în termen și cu termen redus.

☆

Așa cum era de așteptat, dezbaterile au fost animată, cu multe intervenții la obiect, dar și cu unele „alunecări” spre probleme colaterale care nu interesau ordinea de zi și care au provocat reacții negative din partea participanților, chemarea la ordine avînd, în cele mai multe cazuri, efectele scontate. Din această cauză, prima parte a ședinței nu a putut dezbate decât răspunsurile la interpellări ale primului ministru și ministrului agriculturii, dezbateri care

totuși, au degajat unele soluții imediate pentru bunul mers al economiei — agricultura și industria — precum și lămurirea problematicii economice care confruntă țara. În ce privește agricultura, domnul Petre Roman a opinat pentru menținerea actualelor structuri care să asigure realizarea obiectivelor acestui an agricol. Domnia sa a pus în lumină, apoi, unele aspecte legate de evoluția industriei prin crearea de societăți mixte, încurajarea investițiilor străine care să ducă la re tehnologizarea și modernizarea acestui important sector al economiei. De asemenea, s.a precizat că guvernul operează o reorientare a activității economice spre acele sectoare cu desfacere și rentabilitate imediate și extinderea producției bunurilor către populație. Politiv observatorilor, dezbaterile la acest punct au fost consistente, desfășurîndu-se într-o atmosferă de relativ calm și disciplină.

Răspunsurile ministrului agriculturii și industriei alimentare au iscat o adevărată explozie pe marginea atribuirii loturilor în folosință îndelungată, foarte mulți lideri ai partidelor politice cerînd categoric împrietărirea țărănilor. To-

nul discuției nu a exclus și etichetări și jigniri, fapt care a necesitat intervenția președintelui CPUN, domnul Ion Ilescu, care a argumentat că împrietărirea efectuată acum va duce la o deorganizare a agriculturii, iar fărîmițarea pămînturilor nu va favoriza crearea unei agriculturii eficiente. Domnia sa a sugerat ca această chestiune care este într-adevăr stringentă să nu fie abordată și rezolvată la începutul acestui an agricol și nici în favoarea vreunui partid politic care să obțină astfel un capital electoral consistent. S-a admis, de majoritatea CPUN, că problema este extrem de complexă, ea necesitînd o abordare de pe poziții realiste, după studiul prealabile foarte serioase.

Indelungata și plină de contradicții au fost dezbaterile pe marginea legii electorale. Fiecare articol de lege a fost disecat în dol, patru, șase și opt, ceea ce a împins dezbaterile pînă tîrziu seara, fără ca discuția proiectului să poată fi încheiată.

Dezbaterile au fost, astfel, amînate pentru sîmbătă.

(Rompres)

DECRET-LEGE privind desfășurarea unor activități economice pe baza liberei inițiative

Începînd din 8 martie a.c., a intrat în vigoare Decret-lege privind organizarea și desfășurarea unor activități economice pe baza liberei inițiative. În legătură cu modul de transpunere în practică a prevederilor Decretului-lege, domnul Virgil Pascu, președintele Comisiei pentru industria mică și prestări de servicii, a făcut următoarele precizări într-o convorbire cu un redactor al agenției „Rompres”.

A fost elaborat întregul set de instrucțiuni, reglementări, norme care traduc în fapt posibilitatea aplicării imediate a prevederilor legale cu privire la organizarea activității prin inițiativă liberă. Primele exemplare ale broșurii conținînd „Norme pentru aplicarea Decretului-lege nr. 54 din 1990 privind activități economice prin liberă inițiativă” au fost trimise primăriilor județene, precum și primăriei Capitalei. Ele urmează să fie tipărite într-un tiraj mare, de circa 2000 exemplare și vor fi publicate și în Monitorul oficial.

La primăria Capitalei și la primăriile județene —

organisme imputernicite să autorizeze astfel de activități — au fost constituite comisii care, în conformitate cu reglementările în vigoare, primesc propunerile cetățenilor și dau aprobările necesare desfășurării activităților particulare. În Capitală sînt înregistrate deja circa 2000 de astfel de cereri, iar în județe s-au primit, de asemenea, numeroase propuneri.

Un important sprijin acordat de stat întreprinzătorilor în vederea stimulării, încurajării lor constă în modalitatea de acordare a creditelor. Acestea se negociază cu băncile, filialele acestora și nu sînt plafonate, fiind acordate pentru un an sau pînă la cinci ani atît pentru desfășurarea activității propriu-zise, cît și pentru investiții, construcții, dezvoltări de spații, crearea bazei materiale. Dobînda la creditele acordate este stimulative. În primul an ea este de numai la 3 la sută.

În ceea ce privește impozitul, acesta este, de asemenea, stimulative și progresiv. De exemplu, pentru persoanele care desfășoară în mod individual

o activitate particulară pentru un venit anual de 10 000 lei nu se percep taxe. Începînd de la acest plafon, impozitele se aplică, pe trepte de venituri, dar nu mai mult de 40 la sută. Pentru întreprinderile de industrie mică cu 20 de salariați sau asociații cu scop lucrativ cu 10 salariați, plafonul neimpozabil este venitul de 50 000 lei pe an, după care crește pînă la maximum 50 la sută, procent ce se aplică la venituri de peste 420 000 lei.

Materialele prime și materialele se pot procura de pe piață, de la unități cooperatiste, fie de la bazele de aprovizionare sau chiar din import. De asemenea, în cazul în care statul este interesat să co-

opereze cu o serie de întreprinderi particulare, acestea vor primi reparații de materii prime prin balanțele macroeconomice. Procurarea utilajelor se poate face prin cumpărare de la marile întreprinderi, pot fi aduse din import sau închiriate de la stat.

Toate autorizațiile pentru organizarea unor activități particulare sînt emise de primării. Comisia pentru industria mică și servicii dă doar avizul pentru constituirea de întreprinderi cu 20 de salariați sau asociații în scop lucrativ cu 10 salariați, precum și pentru toate tipurile de activitate în domeniul comerțului exterior.

(Rompres)

FILME

PETROȘANI — Parîngul: Omul din Rio; 7 Noiembrie: Miss Arizona; Unirea: Flori de gheață.

LUPENI: Flori de gheață.

VULCAN: Principiul domnului.

LONEA: Francois VII. Ion, I-II.

URICANI: Hibernatus.

PETRILA: Carmen, I-II.

ANINOASA: Eboil, I-II.

N.R. Eventualele modificări intervenite în programarea filmelor aparțin întreprinderii cinematografice județene Hunedoara.

ÎNTREPRINDEREA MINIERĂ DÎLJA

Petroșani, strada Cărbunelui nr. 20,

ANGAJEAZA

direct sau prin transfer următorul personal:

- mineri
- electricieni
- lăcătuși
- necalificați
- 2 telefoniste.

Incadrarea personalului se va face conform Legii nr. 12/1971 și Legii nr. 57/1974.

Mica publicitate

ANIVERSARI

CU OCAZIA împlinirii a 50 de ani și a ieșirii la pensie urăm dragului nostru Stoica Ion multă sănătate, fericire și un călduros „La mulți ani!”. Soția și copiii. (522)

CU OCAZIA pensionării urăm dragului nostru Todreașcu Ion multă sănătate, fericire, bucurii și ani mulți alături de cei dragi. Soția Veronica, fiicele Luminița, Lenuța și Daniela, nora Violeta, cumnatii Maria și Dumitru, nepoții Mariana și Gheorghe, soacra Ghinița. (520)

CIND la buchetul vieții adaugă al 50-lea trandafir, cu ocazia ieșirii la pensie, familia urează iubitelui Suliciu Vasile „La mulți ani!”, multă sănătate. (519)

CU OCAZIA aniversării a 50 de ani și a ieșirii definitive din adîncul pămîntului la veșnica lumină a soarelui, după 30 de ani de muncă, urăm dragului nostru Iancu Toader multă sănătate, împlinirea tuturor idealurilor și visurilor și un călduros „La mulți ani!”. Nuța, Marcel, Luminița și Cornelia Iancu. (510)

VINZARI

VIND casă, garaj, depindețe și mașină Skoda 100 S, 45 000 km, stare perfectă. Informații, Petroșani, strada Cîrjei nr. 16. (lingă depoul CFR).

VIND radiocasetofon, dublucaset, sigilat. Telefon 41568. (521)

VIND saxofon Mibemol, stare foarte bună, Lupeni, strada Stadionului nr. 122. (515)

VIND videorecorder NEG, telecomandă infra-roșii, video.casete. Vulcan, 70005. (511)

SCHIMBURI LOCUINȚA SCHIMB apartament, 2 camere, Vulcan, bd. Victoriei, cu similar sau 3 camere, Petroșani. Telefon 42326. (512)

PIERDERI

PIERDUT legitimație serviciu pe numele Niță Dumitru, eliberată de IM Bărbănteni. O declar nulă. (509)

PIERDUT legitimație serviciu pe numele Silochi

Mihai, eliberată de IM Vulcan. O declar nulă. (508)

PIERDUT legitimație bibliotecă nr. 8410 și 6627, eliberate de Institutul de mine Petroșani. Le declar nule. (507)

PIERDUT dovadă porumb nr. 808 și 315 pentru 155 kg și 96 kg, eliberate în anul 1987, pe numele Basarabă Ion, de CIC Petroșani. Le declar nule. (514)

PIERDUT diplomă de absolvire a 10 clase pe numele Hîrleț Ioan, eliberată de Liceul industrial nr. 1 Lupeni. O declar nulă. (517)

PIERDUT legitimație serviciu pe numele Drumea Vaniel, eliberată de IM Livezeni. O declar nulă. (518)

PIERDUT dovadă porumb nr. 1149/1988 pentru 152 kg, pe numele Negoii Dumitru, eliberată de CIC Petroșani. O declar nulă. (523)

DECES

LACRIMI și flori pe mormîntul nepoțelii CENUȘE ANA MARIA Familia Staicu. (516)

COMEMORARI

SE IMPLINESC șase ani de la decesul scumpului meu băiat

ing. MUNTEAN IONEL Rog pe toți prietenii și colegii care l-au cunoscut să păstreze un moment de aducere aminte.

Dormi în pace călăcăuța ta Ștefan. Dă-mă te plînge cu lacrimi și durere.

Dumnezeu să-l ierte! (513)

S.AU SEURS 6 luni de la moartea fulgerătoare a soțului meu PAUN CONSTANTIN din Lupeni.

Suferința în singurătate va fi veșnic în sufletul meu pustiu. Victorița. (491)